

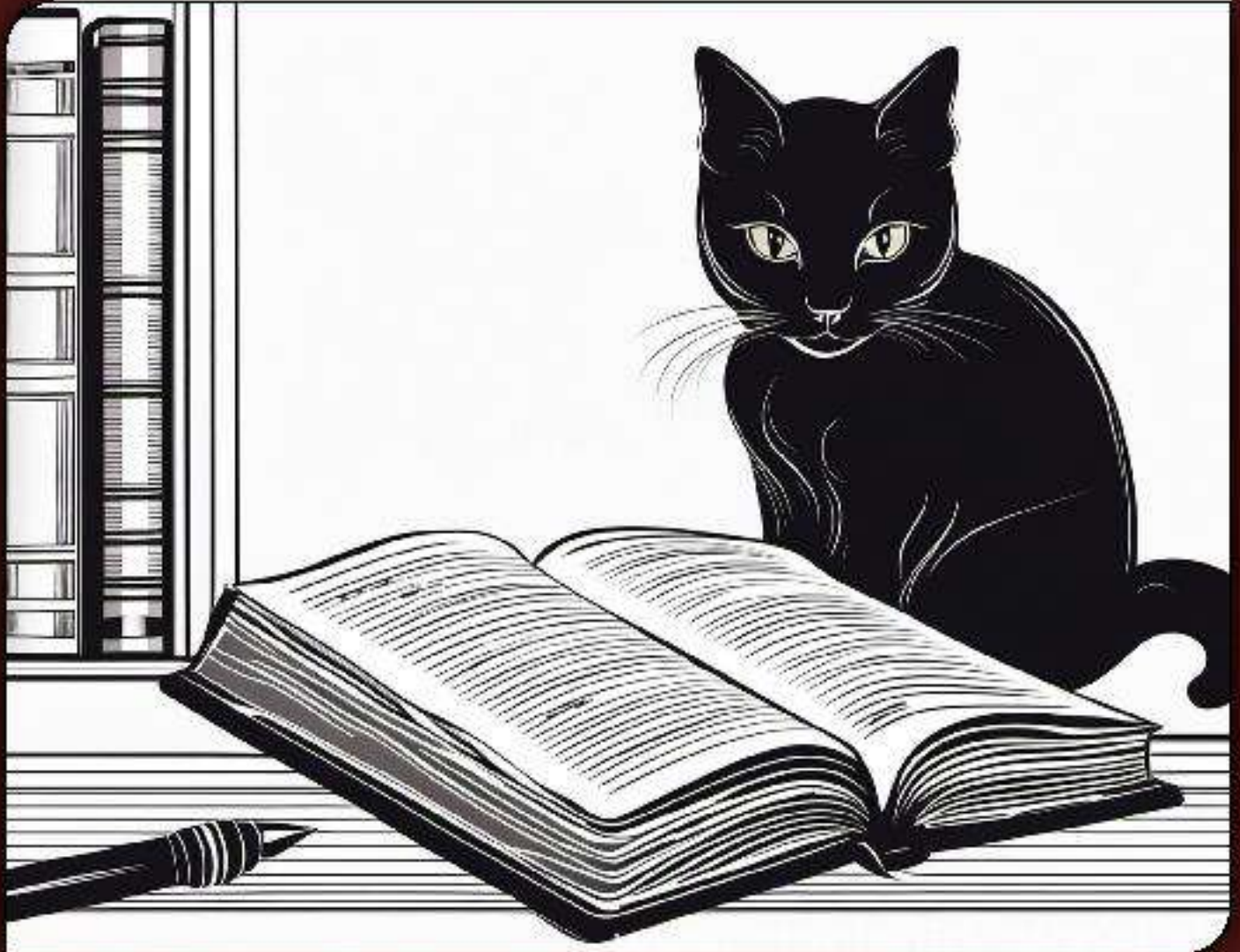

KÜLTÜR, SANAT, EDEBİYAT DERGİSİ

karakedi

ISSN: 2651-4109

YIL: 2023 SAYI: 66

KALAN YAYINLARI

Basım, Yayım, Dağıtım'da 24 Yıllık Uluslararası Bir Yayınevi

@karakedidergi

@Karakedi_Dergi

www.karakedidergi.com

karakedi.dergi@gmail.com

KÜNYE

Editör

Yusuf ARSLAN

Tanıtım Sorumlusu: Engin YILDIZ

Teknik Destek: Gökhan ÖZDEMİR

DERGİ KURULU

Niyazi YAŞAR

Aydan AY

Gürkan VURAL

A. Eren DEMİR

Dergiye yazıların yollanacağı e-mail

adresi: karakedi.dergi@gmail.com

- Dergimizde yayımlanan yazıların tamamı gönüllük esasına dayalı olup sorumluluğu yazarına aittir.
- Dergimiz Milli Kütüphane’de arşivlenmektedir.
Issn: 2651-4109

KARAKEDİ DERGİSİ, KALAN YAYINLARI’NIN BİR ÜYESİDİR

1999'dan beri...

İçindekiler

SUNUŞ.....	3
DİSTOPYA FAİK KUMRU	3
TEDAVÜLDEYKEN SEVGİ EROL ÖÇAL	4
SON SEZON SON PERDE MERAL TABAKOĞLU TOKSOY.....	4
ASUDE MEVSİM AHENGİ MUSTAFA IŞIK.....	5
BIRAKMA O KÜÇÜCÜK ELLERİMİ ADİL BAŞOĞUL	5
ÖLÜMÜN KALBİ GÜLSÜM IŞILDAR	6
ÖLSEM DE OLUR HIZIR İRFAN ÖNDER	6
KAĞIT MENDİL KEMAL BAYRAKÇI.....	7
AZRAİLİN ÖLÜMÜ LAVİN MİRZA	7
MİSTİK MESAFELER MEHMET ŞİRİN AYDEMİR	8
ZOR GÜNLER MEHMET FARUK HABİBOĞLU	8
ÇİVİ GÜLER ÖZÇELİK	9
HECE ETTİM CEBRAİL KÜÇÜKKOÇKAYA	9
HERŞEY BİZDE BAŞLAR OĞUZHAN KÜLTE.....	10
JON FOSSE VE NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ HEYBET AKDOĞAN.....	13
HEGEMONİK KÜLTÜR ve MEDYA HEYBET AKDOĞAN	15
NIHİLİZM VE EDEBİYAT: ANLAMSIZLIK VE YOKLUK TEMALARININ İNCELENMESİ BESTE BEKİR	17
BİR AŞK İÇİN BİR EKŞİ ELMA YETER İSMAİL OKUTAN	19
SUZAN KUYUMCU İLE SÖYLEŞİ/ASLI KEMAL GÜRBAY.....	23

İnsanın ölümlü bir varlık olduğuna hiç kuşku yok.

Er ya da geç onu bekleyen son budur.

Varoluşçulara göre ölüm korkusu insanı bütünüyle anksiyetik bir varlığa dönüştürmüştür.

Ölüm korkusu anksiyetesi insanda ölümsüzlük arayışlarına yol açmıştır.

Sanat gibi edebiyat da bu anksiyetik baskının sonucu ortaya çıkmıştır.

Dünya edebiyatında aşktan sonra en çok konu edilen tema tereddütsüz ölüm olmuştur.

Edebiyatta bunun sayısız örneğinin olması sanılanın aksine şaşırtıcı bile değildir.

Çünkü birçok edebiyatçı artık anonimleşmiş şu sözde birleşirler: *“Edebiyat, ölümsüzlüğün en eski yoludur. İnsanlar kendi hayatlarını, tecrübelerini, hayal ve fikirlerini edebiyatla ölümsüzleştirir.”*

Kasım ayında hayata gözlerini yuman Yahya Kemal Beyatlı, Burhan Felek, Ümit Yaşar Oğuzcan, Orhan Veli Kanık, Enver Gökçe, Sevgi Soysal, Faruk Nafiz Çamlıbel, Oscar Wilde edebiyat olmasaydı ne ile anılacaklardı?

Yalnız ölenler değil, bu ayda doğanlar için de aynı önerme geçerli. İvan Turgenyev, Dostoyevski, Mark Twain, Kemal Tahir’in doğumları başka ne sebepten kayda değer olurdu?

Öyleyse edebiyat ölümde de doğumda da hayatlarımızı dekore eder.

Dekorun nasıl olacağını belirleyen ise doğuma ve ölüme olan bakış açımızdır.

66. sayımızda yer alan eser sahiplerine şümülen teşekkür ederiz.

Yeni yılda görüşmek umuduyla; hepinize sağlıklı, huzurlu, mutlu seneler.

uçurumun dibi bir cinnet hâli
kararmış ufuklar çehre simsiyah
düşünmek işkence akıl mengene
sıktıkça eziyor kara ütopya

sınır çizmek zor ki îzah imkânsız
delil ispat kanıt gereksiz eşyâ
hükümsüz mapusluk delinin zoru
çekilen çileler asrî hediye

doğru adım atmak dürüst yürümek
insânî vasıflar en büyük cürüm
kırılmış terâzi topal adâlet
zorbanın değneği hüküm koymakta

meşrepler temelsiz suratlar çirkin
bin yüzlü ahtapot ucûbe kollar
zifirî manzara yeis dolu çağ
alış veriş ziyan sermâye talan

bugün yok yarın yok her şey karanlık
bütün yollar kesik kurulmuş pusu
ateşe verilmiş çiçek bahçeleri
hediye sepeti diken demeti

derde derman olmaz eski gelenek
açılmış yelkene düşman nobranlar
zehirli kelime sürünen yılan
dügüme üfürür kokuşmuş nefes

payımıza düşen bir dilim ekmek
zehir zıkkım oldu bir soluk nefes
mütemâdî zulüm yargısız infaz
mazlûmu okşayan çelik eldiven

yitirilmiş cennet kayıp gelecek
meşale ışıksız kafa tetikçi
insanı yakanlar tanımaz kutsal
nesepsiz zorbanın adresi tamu

Henüz vakit varken
Hala tedavüldeyken
Her an ölecekmiş gibi yaşamalı insan
Ertelemeden telaşsız doyasıya
Saklamadan yaşamı naftalin kokulu
sandıklara
Ve yarının düşüyle anı öldürmeden
yaşamalı insan ömrünü
Kelebeğin sürdüğü bir günlük ömre inat
yaptığı gibi
Renklice, özgürce mutlu yaşamalı
İzin vermeli rüzgârın yüzünde
dolaşmasına
Denizin saçlarını okşamasına
Sevgilinin kalbini kanatmasına
Uçabilmeli mesela kuşlar gibi hürce
Kuşatmalı ruhunu öbek öbek yıldız
kümeleriyle
Gün ışığı girmeli açık penceresinden
yüreğine
Kapısı hep açık olmalı sevgilere
Sevişmeli ölürcesine
Yeni doğmuş bebek gülüşü yüzünde
Akrep ve yelkovanla yarışmamalı mesela
Seher vaktinde çaldığı kapılar açılmalı yüzüne
Yudumladığı çayla kucaklaşmalı baharla kuş
sesleri kulaklarına küpe
Tanyeri umut
Ufuk hayalleri
Gökkuşağı başına taç olmalı
Henüz vakit varken
Hala tedavüldeyken
Yaşamak gibi yaşamalı insan...

Ey ahali duymayan kalmasın
İnsanlık yine öldü
boyu boyunca yatıyor musallada
bu kez katili edepsiz bir baba
konu bildik
taciz, tecavüz, istismar!
altı yaşında bir çocuğa
hem de yıllarca
Şahlanıp kırmasaydı zincirlerini
görmeyecektik
yere batası cehaletin
onurumuzu ayağa düşürdüğünü
İyi dinlesin erk sahipleri
küçüğün rızası yokmuş bu defa
bir kereye mahsus da değil
defalarca...
Kadınlar, çocuklar karışırken karanlığa
sözleşmeler kaldırılırken raflara
can evinden vuruluyor insanlık.
Ülkem açık hava tiyatrosu
her köşesinde ayrı trajedi
ey ahali, haberiniz olsun
Tiyatronun son sezonu son perdesi
zira; ahlâksızlığın son nemalanışı
cübbelerin son iliklenişi
din bezirganlarının son çırpınışı
tasarrufa kem bakan itibarın
son saltanatı...
Pranga mahkumu bir halkın
kükreyerek uyanışını
ve yazacağı tarihi kaçırmayın...

ASUDE MEVSİM AHENGİ | MUSTAFA IŞIK

kalkınca fenerlerin fermanı
yıldızlar seyranı şaşırırdı
berrak suda yosun gülüşün
cellâtları zincire vururdu
sonra sesin çıkagelirdi
korkusu ve alışkanlığıyla
bir yeryüzü utancıyla
mahur gözleriyle gece
kalbinin kaskatı kıyısından
yaşlı dünyayı suya salardı
mekân asude yüzün, sevgili
zaman keskin bıçağın sırtı,
ucunda asılıyken avucum
gönlüm hüzne bürünürdü
ey, hazin türküleri
acılı adamlara söyleten
kuytu köşe yalnızı sevgili
ayazın hiç de serin değildi
yola koyulurdum ay vakti
sırtımda ateşten libas
yaşamın ağulu sularında
ne çok incinirdim
hiç kullanılmamış
göğün altında durup
dünyaya kanmış sesimle
asude mevsim ahengiyle
seni, inceden seviyordum.

BIRAKMA O KÜÇÜCÜK ELLERİMİ | ADİL BAŞOĞUL

Tut küçücük ellerimden
Ben gülümserim hayata o zaman
Düşlerim de
Ben de düşmem
Bak nasıl yaşarım o zaman

Gün batar
Karanlıklar basar
Ben seninle ışıldarım

Sen yıldızım ol
Ve denizim
Ve allı pullu bir dağ olsun ellerin

Bu günüm ol
Ve yarınlarım ol

Bırakma sakın
O küçücük ellerimi...

ÖLÜMÜN KALBİ | GÜLSÜM İŞILDAR

Dünya ağrımı gücendiren ölümü
anlamamış gibi yapmaktan geliyorum,
yekpare ufkumu delen hazımsız sözlerin
yüzünü buruşturan ekşilik,
dışıma sığmayan içimi terket ki
varoluş hüznümü kucaklayan
şiiirimin kabuksuz yarasını öpeyim.

hiçlikle heplik arasında
gidip gelen, köşeli acıları
hılohop yapan dünya,
başımı döndürdükçe
zamanın iskeletine tutunup
zehirden panzehir
cennetten cehennem çıkaran
ve kirlenen bütün renkler
arasında bembeyaz kalan
aşka tutunuyorum.

hayatı hüzne tabi kılan ölümse
aşk da ölümün ölümsüzü,
ey suları çekilmiş nehirlerde çağıldayan
kızgınlığın suyunda açan çiçek
kendimi kendimsiz bıraksam da
seni bensiz bırakmam...

çok dilli sözcükler mezhebiyle
korkutmaya çalıştığım ölümün
incinmeye alışkın kalbini
tılsımlı ayinlerin ezgileriyle
oyalıyorum...

ÖLSEM DE OLUR | HIZIR İRFAN ÖNDER

İçimde eprimiş masumiyet
Yoksul şiirlere ağlıyor yüreğim...

Doktor, bana hemen
Günaşırı yalnızlık yaz!..

Bir daha aldanmak mı zamana, tövbe
Önce öper sonra baştan çıkarır beni!..

Açık bir yara gibi duruyor ay
Yüzün cerahat bağlamasın yâr!..

Üstüm başım yağmur, içim dışım sel
Bir buse ver bana ölsem de olur!..

Kağıt mendillerim var ozan amca üçü bir lira
Çocukluğum yaşlanır minicik avuçlarımda.

Bakma dudaklarımın çatlak yüzümün kirli
olduğuna
Şiirler yazarsın kalbimin bembeyaz sayfalarına.

Boyun eğmem ozan amca hayatın sillesine
Rüyalarımı sarar saklarım ömrümün mendiline.

Benzedim açmadan dalından koparılan bir güle
Neden ozan amca hiç sevinçler tırmanmadı içime.

Çıkamaz hayalimden ne dönme dolap ne atlı
karınca
Çocukluğum gerçek olur sevgi kanatlarını açınca.

Ozan amca sözcükler şiirlerin matem gözyaşları
mı
Ağlayınca silmezmiş sattığım mendiller
gözyaşlarımı.

Şimşeğin yıldırımla buluştuğu
Kör noktadan yankılandı
Sonun başlangıcı

Doğunun ona küsmesi
Batının umurunda olmadı
Yükselmiş olan
Çoktan indiğinden beri

Çaresizce kaçışırken
Kimsesizler
Son kez karşıladılar
Ölümün kendisini

MİSTİK MESAFELER | MEHMET ŞİRİN AYDEMİR

Raylar düşüyorum düşümde
düşümden düşüne
metal soğukluğunu mental serinliğine hani bir
evirse nefesin
aramızda alışagelmemiş
mistik mesafeler

yokluğunun sarmalında hasretinle bezeli vuslat
çiçekleri yetiştiriyorum usumun saksısında göz
yağmurlarıyla sulayıp

sürgit izini sürüyorum
kendimden kendime
yüreğimin damağında yanık bir tat aklım darma
duman

öteliyor kaderim beni sana
kan kusturup bana
bitimsiz seyahatler sıralıyorken sen
keyfinden keyfine

ZOR GÜNLER | MEHMET FARUK HABİBOĞLU

Zor günlerde fakirler susar
Anneler dert kaynatır tencerede
Simit nanik yapar uzaktan
Çocuk bakışını gizler pencerede

Babalar yoksulluğun yükü altında
Ezilir durur ezilir durur
Biçareliğin tam ortasında
Gözyaşı yanaklarında kurur

Tuzu kurular gülüp eğlenirken
Arka sokaklarda bacalar tütmez
Atık toplayanlar hep üşür
Ekmek herkese yetmez

İhtiyarlar kıraathanesinde çaylar soğur
Metro çıkışında mendil satar nineler
Arabalar vızır vızır geçip gider
Aç bilaç yatağında kimler inler

Meddahlara gün doğar ekranda
Güllük gülistanlık yalanlar
Ne din ne iman kalır insanda
Yavaş yavaş ölür yoksul olanlar...

ÇİVİ | GÜLER ÖZÇELİK

Yürürken ayağına batan
Evde tabloyu tutan
Aynı çivi değil mi
Kunduranda olunca seni acıtan
Yer zaman diliminde değişen
Birini diğerine bağlayan
Ah o çiviler
Ayağımı acıtan çiviler
Gözyaşımı kimi kanatır
Tablolarda kalan gülümsemeler
Zaman sonra ağlayacağımı bilen
Sazımı duvarda asılı bırakan
Ah o çiviler çiviler
Yüreğimi yakan türküler
Seni görünce yürek burkan

HECE ETTİM | CEBRAİL KÜÇÜKKOÇKAYA

Hece ettim seni
Gündüz ettim geceyi
Ömür ettim seni
Neredesin

Ben yine hayatın
Labirent olmuş sokaklarında
Esen sert rüzgârlara
Benliğimi siper ederek
Özlem yürüyüşümün
Varmışlığındayım

Ben seni
Sende yaşayamadım ki
Nede bir başkasında
Seni aramadım ki
Hasretini duyayım

Rüzgâr
Ne getirir ne ulaştırır
Savurur tutunamayanları
Özüne el oldun gittin

Sen sarıldıklarına
Tutunamadın savruldun
Ben senden savrulanlara
Tutundum saçılmadım

Kalem bir cana kaldı
Kol bir yana baş bir yana
Kan uykusu başlamıştır
Derinlerde bir yerdesin
Sana doğru geliyorum

Nedense çoğu farklılıklarımıza karşın, neredeyse tüm insanların ortak bir ümidi, özlemi vardır şu “iyi” ye doğru. Sözü edilen kişi, kişiler veya durum, nesne için; iyi bakılmasını, anlaşılmasını, görülmesini, hissedilmesini ve daha ne varsa ona dair hep isteriz. Üstelik bu iyi sıfatı bizle anıldı mı değmeyin keyfinize. Kötüye dair en küçük şeyi kabullenmememize rağmen, iyiyle kendimizi ilişkilendirmemiz, sanırım çok doğal bir duruş. Peki, iyi nedir o halde? Neler iyi, neler daha iyi, mükemmeldir? Bunların bir kıstası var mıdır? Bize göre iyi olan, herkesçe de iyi midir? İyi, kişi ve topluma, duruma göre değişebilir mi? Görüldüğü üzere, ideallerdeki bu iyi kavramı çok yönlü, gizemli, göreceli de. Konuya bir de içerik bağlamında bakılırsa, iyi olarak addedilen insanların aynı zamanda; sorumluluk sahibi, vefalı, hoşgörülü, tebessümlü, olay ve durumlara yaklaşımları pozitif bakabilen, paylaşmayı seven,... Özetle, tüm değerleri içselleştirmiş ve hayata yansıtan kişiler olduklarını görürüz. Bu son durum, iyi kavramının tüm değerlerin toplamı olduğu gibi bir sonuca da götürür bizi.

Topluma yön veren ve kuvvetle iman edilmiş dinî ritüellerde de hep o “iyi” kavramından dem vurulmaz mı? Kutsal kitapların tümünde dillendirilen bu husus, yaratıcı karşısında kullardan beklenen, onlar için türlü durum ve olaylarda tasvir edilen bir nitelik değil midir o iyi? Kutsal kitabımız Kur'an da bu husus ” yakınlarla, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, dilenenlere ve kölelere sevdiği maldan harcar, namaz kılar, zekât verir. Antlaşma yaptığı zaman sözlerini yerine getirir. Sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabreder. İşte doğru olanlar, bu vasıfları taşıyanlardır. Müttakîler ancak onlardır!” (Bakara, 177) “ şeklinde ifade edilmiştir. Son cümlede yer alan “müttakî” ifadesinin, günahlardan sakınan ve kaçan anlamına geldiğini

görürsek, iyiye dair ilahî bakışı da kavramış oluruz sanırım.

Peki, neden iyi olmalıyız? Bu bir seçim mi? Herkes bu seçimi yapmak durumunda mı? İyi olanlarla olmayanlar arasında ne gibi farklar ortaya çıkacaktır? İyi olmak veya iyi olmaya çalışmak bize neler katabilir? İyi olmak çok mu zordur? İyiye karşı duruşumuz ile kötüye karşı duruşumuz neden farklıdır? Bu ve benzeri soruların üzerinde düşünürken, binbir sıkıntıyla çocuklarını yetiştirip büyüten anne ve babaların, yaşlılıklarında kimselerin yanlarında olmaması, okul çağındaki çocukların sokak ve caddelerde seyyar satıcılık veya dilencilik yapıyor olması, kurallara riayet etmedikleri için birilerinin ölümüne neden olan trafik canavarları, işini en ideal biçimde yaparken sırf makam uğruna türlü baskı ve şantajlarla yerinden edilen çalışanlar... Vicdan dediğimiz ve iynin özünde yer alan hissiyatlarımızı rahatsız etmiyor mu?

Daha iyi insanların yönetimde yer alması isteği, bu yönetimden beklenen; adalet, eğitim, ulaşım, sağlık, güvenlik gibi hizmetlerin de en iyi şekilde yürütülmesi beklentisinden değil midir? Toplumu doğrudan etkileyen yetkilerin doğru ellerde olması, bizim için de diğerleri için de iyidir. İyilerin arttığı bir toplumsal düzen de insanlar daha mutlu, gelecekte ümitli, değerlerini hayata aksettirebilen ve güzellikleri de paylaşabilen bir ortamı da teneffüs edebilirler. Çölde çiçek açmaması gibi, iyiliklerin de vücut bulabileceği bir zemine ihtiyaç vardır. İyiliklerin kökleştiği bir toplumda karşılıklı güven, sorumluluk, vefa, bağlılık, yardımlaşma gibi insanî ve aynı zamanda dinî ve etik öğretiler, ritüeller de can bulur. İnsanlar belli milletlerin kültürlerine dahil olsalar da, farklılıklarına karşın, iyi anlayışında daima ortaklırlar. Çünkü iyi, insanlığın ortak, vazgeçilemez, arzu edilen, yürekleri birleştiren, yaraları saran; sevinçleri çoğaltırken, üzüntüleri de azaltan özel bir değerdir. Öyle ki, bütün değerleri yan yana yazıp toptasaydık, sonuç “iyilik” olurdu.

Zordaki bir insana yardım eden kişi, gözümüzde ne de büyük değeri kazanır. Doğada zorlu koşullarda yaşayan yaban hayvanları için türlü özverilerle yiyecek sağlayan bir grup insanın davranışı, terk edilmiş bir yavru sokak kedisinin bakımının üstlenilmesi,... İçimizde ne de güzel duygular uyandırır öyle değil mi? O halde iyi olan şeyler bizde de mutlak bir karşılık bulur. Bu karşılık; kendini daha iyi hissetme, karamsarlıktan kurtulma, başkalarına yardımcı olma isteğı duyma, insanlara ve doğaya daha olumlu bakabilme gibi türlü şekillerde ortaya da çıkar elbette.

Giderek zorlaşan hayat koşulları, insanları hayatın o rutininde daha bir maddiyatçı yapıyor. Gelecek kaygısıyla daha çok para, arsa, mal ve hizmetin sahibi olma yolunda da etik olmayan ve gözle görülür bir anlamsız çaba da var. Bu durum bütün insanlığı kuşatmış, değeri silsilesinde de o güzel insanî davranış ve tutumlar ne de seyrelemiştir yaşamlarımızda değil mi? Öyle ki, kırk yılın başında küçücük bir iyilik hareketi görsək, “insanlık halen varmış, ölmemiş. ” demekten kendimizi alamayız sanırım. Gıpta ile izlenen bu nadir ve güzel örnekler, hayatın içinde tüm doğallıklarıyla olmaları gerekenlerdi oysa. Bu kısa değeriendirmeden sonra, yaşamakta olduğumuz ve her şekilde bizleri karamsarlıklara sürükleyen kaotik durumlarla ilgili sürekli eleştirdiğimiz, kiminde de ötekileştirdiğimiz diğeri insanlar, bizim için birer günah keçisi olurlar. Yaşanan kötü gidişin, can yakan olayların, bizi mutsuz eden ve kısacası kötü hissetmemize neden olan her şeyin orijininde faturayı kolay yoldan diğeriilerine keseriz.

Açlıkla baş edebilmesinde başka yolu kalmayan ve sırf yaşamak için fırından ekmek çalan insanları; onlarca kez iş başvurusunda bulunmasına karşın, iş bulamayan ve hayatını idame ettirmek adına gayri yasal yollara başvuranları ne de acımasızca eleştiririz. Kışın ortasında evi olmadığı ve barınacak yer bulamadığından, soğuşun merhametiyle cebelleşen insanları gördüğümüzde üzülr, vicdanen huzursuz oluruz sıcak evlerimizde.

Hele ki soğuktan ölenlere dair haberler bizde o anlık derin bir sarsıntı yaratır. Bütün bunlar, iyiye olan özlemi, her insanın adil koşullarda yaşayabilme haklarını sorgulatır bizlere. Burada asıl sorun, topluma yön veren bir iyi duruşunun bizde de olup olmadığıdır. Diğeri bir deyimle, iyiye doğru hamleye başlama kararlılığımızdır.

İnsanların bir kısmı neden kötüdür, ya da daha az iyidir? İyi ve kötü olmak denende bir seçim varsa, bu seçimi neler etkiliyor? Daha üç-beş aylık ve herhangi bir millete tabi bir bebek hakkında, hepimiz halisane duygular besleriz. Çünkü onlar; saftırlar, temizdirler, riya bilmezler, aldatmazlar,... Bu durum, çocuklar için de geçerlidir. Onların tebessümleri, yaşam enerjileri, merhameti yansıtan davranışları, dostlukları ne güzel örnektir biz yetişkinlere. Kısacık sürer kavgaları, gönül almasını bilirler. Başkalarının mutluluklarıyla mutlu olur, üzüntüleriyle de dertlenirler. Kısacası, diğeri akranlarıyla ne de güzel hemhâl olurlar, şaşırırız. Moda sözcük şu “empati” en güzel ve yalın haliyle hayat bulur onların ortamında.

Her birimiz toplumu oluşturan tüm dinamiklerin birer önemli parçasıyız. Hayal ettiğimiz ve bizle birlikte tüm insanların ve hatta diğeri canlıların bir arada huzurla yaşayabileceğı bir dünya için sorumluluk almalıyız. Kendi yaşadığı alana dair kirlilikten sürekli şikâyet eden ve fakat bunun karşılığında da hiçbir girişimde bulunmayan insanlarla bu değerişimin yaşanamayacağı muhakkak. Her birimiz kendi evimizin önündeki temizliği yaparsak, sokağımız da mahallemiz de daha temiz olur. Buradan yola çıkarak, bizi daha insanî kılan şu değeriileri yeniden ve samimiyetle ele almaya başlamalıyız, diye düşünüyorum. İyi düşünmek, iyiye öykünmek de güzel. Bu hususiyeti davranışa dönüştürmenin zamanı çoktan gelmiştir. Gözle görülemeyecek kadar küçük mikraorganizmalar, nasıl ki koskoca vücudun işleyişini sekteye uğratacak güce ulaşıyorlar değil mi? Toplum bütününün her bireyini de onun bir hücreci gibi görsək, bireyden başlayacak bir iyilik hareketi; dokulara,

organlara, sitemlere ve sonrasında da tüm vücuda tesir edecektir elbette.

Sadece tebessüm etmeyi alışkanlık haline getirmek dahi, bizim etrafa saçtığımız ve bundan yüzlerce kişinin olumlu yönde etkilendiği ve motive olduğu bir duruş haline gelmez mi? Asık yüzle dolaşman kime ne faydası olabilir? Konu iyi olabilmek ise, buna nasıl ve nereden başlayacağımızın ne önemi var ki? Cadde üzerinde enstrüman becerileri ile günlük kazancını sağlamaya çalışan bir sanatkara gösterilen ilgi, hem bizi mutlu eder, hem de bu işi emeğini ortaya koyarak yapana. O gün iş yerinde daha bir canlı, daha bir istekli ve tebessümlü oluruz ister istemez. Aynı durum, emeği küçük paralarla da olsa pekiştirilen sokak sanatçısı, onun yakınındaki esnaf, esnafın mal aldığı toptancı derken zincirleme bir motivasyona ve iyiliğe doğru evrilir.

Hayata dair her şeye erimimizi sağlayan zenginliği istemeyenimiz yoktur sanırım. Ve fakat, içinde hayata dair paylaşımların, vefanın, şükürün, kendini büyük bir iyilik yaparak mutlu hissedebilme hazzının yaşanmadığı, yaşanmadığı bir zenginlik, olsa olsa insanîyette yoksulluk olur. Elinde var olanlarla yetinirken, başkalarının dertleriyle de dertlenebilen, sofrasında bir ihtiyaç sahibini ağrlayabilen, eğitimiyle ilgili bir öğrencinin kırtasiye ve kitap sorununa imkanı dahilinde katkı sağlayan, ağırca paket ve çantalarını taşımakta güçlük çeken yaşlıya edilen yardım, anahtarını yitiren komşuyu evine buyur edebilmek ve dahası bizi ne denli mutlu eder aslında. Kendimizi anlatabilmek adına ne güzel fırsatlardır bunlar. İyinin gereği adına yapılan her iş, söylenen her söz ve gösterilen duruşun bizdeki karşılığı, maddiyatla ölçülebilir mi? Ölümle pençeleşen bir hastaya kan bağışında bulunarak, bir ailenin yeniden hayata tutunmasını sağlamanın parasal bir karşılığı mümkün mü? Bunca güzelliğin sizdeki coşkusu anlatılabilmek de pek olası değil. İnsanlar iyiye olan ihtiyacı, başkaca çok şeyden daha öncelikli olmadıkça, dünyamızın daha yaşanılabilir olması da mümkün görülüyor.

Bir şey ne ise, tezahürü de onun üzerinedir. Örneklendirmek gerekirse, iyi ve güzel adına bir eylem, duruş, söz, yine bir iyiyi doğurur. Bunun tersi de doğrudur elbette. Doğacak, ortaya çıkacak şeyler neden iyiden yana olmasın. Bunu yapanın, görenin, duyanın haz edeceği ve zincirleme bir reaksiyon gibi binlerce insana dalga dalga yayılacak bu iksir, aradığımız mutluluğu vermez mi bizlere? Şeyh Edep Ali ne güzel ifade etmişti bu hususu. Kötüye karşı iyiliğin, er kişinin işi olduğunu dillendirmiş, iyilikteki uhrevi öze vurgu yapmıştı şüphesiz. İstemesek dahi olumsuz söz, durum ve kişilerle karşı karşıya kalabiliyoruz.

Milyonlarca insanın içinde her birimiz sadece biriz. Fakat, o milyonları iyiye veya kötüye sürükleyenler de yine birimiz. Buradan asıl çıkarım, yaratılışın ebedî mutluluk arayışlarının iyiden beslenmesi, onunla anlam kazanması ve güçlenmesidir. İyi insan olmak tercihten öte, insan olabilmenin de zaruri bir gereğidir. Ne mutlu; yüzleri güldürebilen tebessümüm sahibine, açları gözetene, üşüteni ısıtana, gönül zenginliğini her şeyin önünde tutanlara. Geleceğin nasıl olacağı, her birimizin iyi karşısındaki duruşuyla ne de ilgili aslında. Sizce de bunun için daha beklemeli miyiz?

JON FOSSE VE NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ | HEYBET AKDOĞAN

Bölgesel edebiyatın dünya edebiyatına, dünya edebiyatının ise küresel edebiyata geçişi 1960'larla başlayıp, Sovyet Bloku'nun çöküşüyle zirveye ulaşmaya yıllar içerisinde devam etti.

Süreç içinde gelişen toplumsal, politik başkaldırıları, teknoloji ve iletişim imkânlarının gelişmesi, yaşamın her alanında olduğu kadar, edebiyat alanında etkiledi.

Büyüyen ve küreselleşen dünyada birçok şey sosyo-politik paradigmalara sınırlarında kalmadığı gibi, edebiyat da söz konusu paradigmalara mahkûm olmamak için önemli mesafeler kat etti.

Toplumsal dönüşümlerin tetikleyicisi olan edebiyat, sosyo-politik sıkışmışlığı aşmak için toplumsal ve siyasal alanda birçok engelle mücadele etti.

Sonunda edebiyatın gücü karşısında hiçbir engel kalıcı olmadı.

Bugün edebiyatın küresel alandaki gelişmelerine şahitlik ediyoruz.

İnsanların tanımaya, iletişime, etkilemeye ve keşfetmeye yönelik kadim arzuları, küreselleşmenin yoğun bir biçimde yansıdığı sanat dalı olan edebiyatında dünya çapında ortak bir zemin oluşturmasını sağladı.

Dile bağlı bir sanat dalı olan edebiyat, ulusal kültürlerin inşasında önemli bir görev üstlendi.

Gelenek noktasında edebiyat, ulusal olanı aşmanın ve küresel boyuta geçişin en ileri seviyesini yaşıyor.

Teknolojinin bilhassa son yarım asırdaki inanılmaz gelişimi, dijitalleşme, çeviri

olanaklarının artması, yayımlama tekniklerinin olağanüstü gelişimi, edebiyatı ulusal sınırlar içerisinde konumlandıran paradigmayı ortadan kaldırmıştır.

Artık dünyanın hemen hemen her ülkesindeki edebiyat ürünlerini, kendi dilimizle okuma imkânına sahibiz.

Edebiyat dünyasının paydaşları arasında doğal etkileşimler yaşayabiliyoruz.

Yaşanılan bu gelişmeler sayesinde başarılı edebiyat eserleri, dünya çapında ödüllendiriliyor ve ödül alan edebiyatçılar eserleriyle birlikte edebiyat dünyamıza kolaylıkla misafir olabiliyorlar.

Bu yılda Nobel Edebiyat Ödülü alan bir yazara ve eserine şahitlik ettik.

2023 yılı Nobel Edebiyat Ödülü'nü Norveç'li öykü, tiyatro ve roman yazarı Jon Fosse aldı.

İsveç Kraliyet Bilim Akademisi, İskandinav edebiyatının güçlü ismi Fosse'nin, "söylenmeyi dile getiren yenilikçi oyunları ve düz yazıları" için ödülü hak kazandığını açıkladı.

Nobel Edebiyat Komitesi Başkanı Anders Olsson, İskandinav edebiyatçı Fosse'nin, "Norveç'in geçmişiyle birlikte dilini ve doğasını harmanladığını" söyledi.

Fosse, uzun bir süredir dünyada en çok sahnelenen oyun yazarlarından biri olarak da tanınıyor.

Fosse'nin, Norveççe Nynorsk dilinde yazdığı ve çeşitli türlere yayılan eserleri; oyun, roman, şiir koleksiyonu, deneme, çocuk kitabı ve çeviriden oluşuyor.

Fosse'nin eserleri sıcaklık dolu ve mizah yüklüdür.

Aynı zamanda insan deneyimine dair katı imgelere karşı naif bir tutumu vardır.

Fosse eserlerinde kendi hayatımızdan da alışık olduğumuz gündelik durumları kaleme alıyor.

Jon'un özellikle oyun türü eserlerinde okuyucu, zihnini meşgûl edecek çözümsüzlüklerle karşı karşıya kalıyor.

Fosse'yi izleyici için seyirci kılan en çok da bu özelliğidir.

Jon Fosse'nin kendine özgü tarzı, edebiyat dünyasında "Fosse minimalizmi" olarak adlandırılıyor.

Fosse'nin edebiyat dünyasına kazandırmış olduğu özgün ve sürükleyici anlatım tarzı, edebiyat dünyasının küreselleşmesiyle birlikte geniş okur kitlesiyle buluşuyor.

Nobel ödüllü yazar, İskandinav bölgesinden evrensele doğru yayılan bir edebiyatçı.

Nobel Edebiyat Ödülü'nü almaya hak kazanmış Jon Fosse, küresel edebiyat nosyonu arasında önemli bir örnek teşkil ediyor.

Nobel Edebiyat Ödülü ile küresel edebiyat nosyonu arasında sıkı bir ilişkinin olması, Nobel Edebiyat Ödüllerinin tarihini kürselleşme tarihiyle birleştirmektedir.

Çünkü İsveç Akademisi'nin temsil ettiği Batılı, liberal ve demokrat ölçüler, küresel edebiyatında benimsediği başlıca referanslardır.

Zaten Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan edebiyatçıların çoğunluğu, küresel edebiyat eğilimine yakın duran yazarlardan oluşmaktadır.

Nobel ödüllü yazarlar, evrensel insanlığı ilgilendiren konuları, ideolojik tutuculuktan uzak

bir şekilde daha ılımlı, daha uzlaşmacı bir üslûpla yazmaktadırlar.

Dil ve anlatım konusunda evrensel insanlığın duyarlılığını hedefleyen küresel edebiyatçılar, çok kimlikli eserler üretmektedirler.

Nobel ödüllü yazarların günlük yaşantılarına baktığımızda; eserlerindeki farkındalıkları hayatlarında da yaşamaya çalıştıklarını görmekteyiz.

Küresel eserler yazmayı ilke edinen yazarlar zaten birer 'dünya vatandaşı' gibi yaşamaya gayret etmektedirler.

Gelişen dünyamızda; sosyal, politik ve kültürel paradigmaların sınırlarını parçalamaya çalışan küresel edebiyat akımı temsilcileri, evrensel edebiyat teorisini geliştirmeye devam ediyorlar.

Jon Fosse'nin, bu öncülerden biri olarak, evrensel edebiyat dünyamıza yeni eserler sunmasını temenni ediyorum!

HEGEMONİK KÜLTÜR ve MEDYA | HEYBET AKDOĞAN

Küreselleşme süreci ciddi boyutta kültürel değişimlere neden oldu.

Anglo-amerikan hegemonik kültürel yapının evrensel hâle gelmesi, bu kültüre karşı direnç gösteren yerel kültürel yapıları ortaya çıkardı.

Hegemonik kültürde sürece yönelik en önemli rolü ise, yine küresel anlamda değişikliğe uğrayan medya oynuyor. Küresel medyanın yeni yapısının piyasa ilişkileriyle bütünleşmesi, teknolojik alanda medyaya sağlanan imkânlar, kültürel alanın yeniden düzenlenmesine ve hegemonik kültürel sürecin yaygınlaşmasına katkı sağlıyor. Bu sayede medya, zamanı ve mekânı yeniden şekillendirerek kültürel alan dolayımılaması yapıyor.

Hegemonik kültürel alan çok kültürlü bir ortamda gelişiyor.

Hegemonik kültürel yapı, içindeki kültürel farklılıkları ve muhalif yapıları evcilleştirerek ilerliyor.

Hegemonik kültür atmosferinde anglo-amerikan yapının; Beyaz Protestan Kültürü'nün özelliklerinin çeşitli ifadelerle gösterildiği ve devamlı üretildiği çalışmalar söz konusudur. Kürselleşmiş medyanın bu yapıyı kabullendirmesi sonucunda, yerel kültürel yapılar, hakim kültürel tanımlamalarla tanıtılmaya başlandı. Ancak diğer taraftan hakim kültürün bu tanımlarına direnen, kültürel alanlar da her geçen gün gelişmeye devam ediyor. Kültürel alandaki bu tür gerçeklerin kabul görmesi en çok pop müzik aracılığıyla inandırıcılığını etkili kılıyor.

Küresel medyanın eğlence ağırlıklı içeriklerle dolu olması ve iletişimin genelde pop müzik (rock müzik) formatlarıyla yapılması, pop müziği önemli bir potansiyel güç kılmakla birlikte, küresel medyayı kitlesel kültür hâline dönüştürüyor. Rock müzik kültürü, isyan kültürü olarak tanımlanırken, hakim anglo-amerikan kültürel yapı, medya aracılığı ile bu isyanı evcilleştirerek, küresel kültürel ifadelerle sürekli bir şekilde bağlamsallaştırıyor.

Günümüzün rock (pop) kültürünün yakın dönem kapitalizmini protesto eden biçiminden giderek uzaklaşarak, küresel sorunlara ilgi gösteren bir gösteri kültürüne dönüşmesini söylemek bu bağlamda hiç de yanıltıcı olmaz. Dönüşen muhalefet kavramının yanı sıra rock müzik kültürüyle birlikte, hakim kültürel olgular yerel kültürel alanı istikrarlı olarak kuşatmaya devam ediyor.

Toplumsal ve kültürel bazda ortaya çıkan küresel yapılanmalar; küresel medya yapılanması neticesinde yeni teknolojik altyapıların kurulmasıyla ve kentlerin küresel bir tarzda yeniden yapılandırılmasıyla, kültürel ortamların tesisini kalıcılaştırmada en büyük etkenler arasında yer alıyorlar.

Dünyanın birçok bölgesinde rock müzik kültürü, küresel kültürel alanda meydana gelen bu değişimlerle transformasyonunu devam ettiriyor. Fakat bununla birlikte rock müziğinin yeni kültürel yapısı, medya ile gençlik kültürünün vazgeçilmezi kılınırken, başka kültürel bağlamlarda ortaya çıkarıyor.

Birçok ülkede rock müzik kültürü üzerinden hakim kültürel yapının yerleşmesi için yapılanlara baktığımızda; çok kültürlü ve liberal bir yapının planlanmış olduğuna şahitlik ediyoruz. Ama her şeye karşın dünyadaki rock müzik kültürünün, geleneksel muhalefetten ayrılmadığını ve direnç kültürünü kararlı bir şekilde ürettiğini görüyoruz.

Küresel medyanın bir yandan piyasa ilişkileriyle olmazsa olmaz birlikteliği ve öte yandan teknolojik altyapısının güçlenmesi, ülkelerde yeni kültürel yapının özümsemesine neden olan en önemli iki başlıktır. Örneğin, en kötüsünden en iyisine, en seçkin olanından en popülerine, her kültürel iletişime hazır zihinsel geçmişimiz, artık şimdi ve gelecekteki ifadelerini, tarih dışı bir hipertext'te birleştirerek, içinde bulunduğumuz dijital dünyayla bir araya getiriyor. Böylece ortamımız yeni bir sembolik alan oluyor. Sanallık, gerçekliğimizle kıyaslanıyor.

Özellikle modern ülkelerde gelişen küresel medya sistemiyle görsel-işitsel haberlere ve farklı kaynaklara aynı ortamda ulaşabilsek de, televizyondaki içeriğin bulanıklaşması sınırsızca ilerliyor.

Medyanın kültürel yapılanmasında dikkat çeken en büyük değişimin ise, gerçeklik duygusuna karşı oluşturulan toplumsal ve kültürel bağların kaybolmasında görüyoruz. Bu durum medyanın ticari bir meta aracı hâline getirildiğini bizlere çok net anlatıyor. Baudrillard'ın da ifade ettiği gibi; tüketim metalarına hem doğal kullanım değeri hem de meta değeri içerecek biçimde imgesel ve simgesel anlamlar yüklenmesi ve bu sürecin görsel medya ile birleştiğinde somut gerçeklik duygusunun yitirilmesine neden olması ve bunun kaçınılmaz olarak hipergerçeklikle tanımlanması; medyanın zaman, mekân ve insan üzerinde yarattığı hakikati izah ediyor.

Medyanın yeni yapılanması olan bu gelişim, zamanı dümdüz bir çevrede, başı sonu olmayan bir zamansal kolaj hâline getiriyor. Bilhassa fiziksel ortam ile toplumsal durum arasındaki geleneksel ilişkiyi dönüştüren hakim medya örgütlenmesi, içinde bulunduğumuz mekân algısını ve toplumsal konumumuzu oldukça yozlaştırıyor. Yer ve mekân kavramı değişerek, farklı kültürlerdeki insanların paylaştığı yer ve mekân kavramına evriliyor. Artık sınırların değiştiği mekândan söz etmek kaçınılmazdır. Yani sınırlarla tanımlanan her yer değişmektedir.

Küreselleşmiş iletişim sistemleri somut yer ve mekân üzerine soyut alanlar yerleştiriyor. Bu şekilde medya yeni insan toplulukları yaratıyor. Yeni seyirci toplulukları, ortak bir denetim altında tutulup, yeni bir kimliğe ve kültüre ait kılınıyorlar. Bu açıdan kamusal ve özel alanlar yeni bir yapıya sahip oluyor.

Zaman, yer ve mekânın farklılaşmasına bağlı olarak, yerelliklerinde adını vermiş olduğumuz kavramlara karşı algıları değişiyor. Buna binaen yerellikler kültürel bakımdan tarihsel ve coğrafi içeriklerinden koparak, işlevsel ağlar ve imaj kolajları olarak yeniden birleşiyorlar. Bu birleşme mekânların uzamını, akışların uzamına terk etmesi demektir.

Medyanın yol açtığı kültürel hareketlilik, küresel bakımdan mana kazanırken, egemen kültürün genel ifadesi yeni yurtsuzlaşmanın tarifidir. Bu aynı zamanda imgelerin bireyin günlük yaşamı içinde normal döngülerle yer değiştirmesidir.

Medyanın gelişen teknolojisi ve piyasaya eklenilen yeni yapısı, kültürün küresel alan üzerinde hareketli kalmasına olanak sunarken, kültürün belirli bir mekâna ve zamana bağlı olmasını ortadan kaldırıyor. Yeni kültürün özelliği bu şekilde hegemonik kültürün altında orijinallliğini yitiriyor. Bu sayede toplumda gelişen hakim anglo-amerikan kültürel değerler, diğer öteki kültürler üzerinde konumlandırıcı bir güce erişmiş oluyorlar. Bu yeni konumlandırma, merkezin içinde yenilenmektedir. Merkezde revize edilen postkolonyal ilişkiler, batı egemenliği ve diğer kültürleri başka bir biçimle bir araya getirirken, öteki kültürleri batı medeniyeti içine eklemleyerek, hegemonyayı neredeyse sınırsızca geliştirir.

Medya hegemonik kültürel alanı organize ederken, gerçekliği yeniden tanımlayıp, seçilmiş normlarla temsil edilmesini amaçlamaktadır. Burada esas olan, anlamlandırma pratiğidir. Anlamlandırmanın çoğunluğu yakalaması içinse; meşru ve sorgulanmadan kabul edilebilir olması gerekiyor. İşte bu nedenle çoğulcu anlam yapılanmasının dışında kalan diğer anlamlar, hegemonik kültür ve onun işleyişi kolu olan medya tarafından marjinalleştiriliyor. Marjinalleştirilen diğer anlamlar sebebiyle hakim kültürün temel tanımları daha çok üretiliyor. Ve bu tanımlamalar medya sayesinde kamusal dillere çevriliyor.

Hegemonik kültür dönüştürme gücüne sahip olduğu kültür üzerinde "öteki" adını teorikleştirir. Teorileşmeyle birlikte diğer kültürler, her türlü toplumsal değerlerle birlikte baskı altında tutulur ve hegemonik kültürün tesisi güvenceye alınır. Bu güvenceyle dayatan kültürün içselleştirici aygıtı olan medyanın piyasalaşması (metalaşması) pekişir.

Küreselleşmeyle birlikte kültürün doğal yapısı olarak benimsenen hegemonik kültür; görünen adıyla anglo-amerikan kültür içerikleri, piyasalaşan medya gücüyle kültür endüstrisini büyütüyor.

Hegemonik kültüre karşı direnen, isyan eden yerel kültürler kendilerini ifade etmenin türlü türlü yollarını bulsalar da, küreselleşen egemen kültürel ağ, özgün kalmak isteyen her olguyu kuşatıyor.

Hegemonik (anglo-amerikan) kültürün en güçlü ağı olan küresel medya yani hakim medya bu konuda hedeflenen küresel dönüşümü iletim ve iletişim yöntemleriyle zaman ve mekân sınırlarını aşarak yerine getirmeye devam ediyor.

NİHİLİZM VE EDEBİYAT: ANLAMSIZLIK VE YOKLUK TEMALARININ İNCELENMESİ | BESTE BEKİR

Nihilizm ve edebiyat, insan varoluşunun temel sorunlarına dair derin birer anlayışı temsil ederler. Nihilizm, herhangi bir nihai anlama, değere veya gerçekliğe inanmayan bir felsefi düşüncedir. Edebiyat ise, insan deneyimlerini, düşüncelerini ve duygularını dil aracılığıyla ifade eden bir sanat biçimidir. Bu yazıda, nihilizmin edebiyat üzerindeki etkisini inceleyeceğiz ve anlamsızlık ile yokluk temalarının nasıl ele alındığını keşfedeceğiz.

Nihilizm, anlamsızlık ve yokluğun bir ifadesidir. Bu felsefi akım, insanların hayatın anlamını veya gerçekliğin doğasını sorguladığı bir noktaya işaret eder. Nihilist düşünce, insanların varoluşsal sorulara cevap bulma çabasının sonuçsuz olduğunu savunur ve her türlü değer ve anlamın bir illüzyon olduğunu iddia eder.

Edebiyat, bu anlamsızlık ve yokluk temasını yansıtmak için elverişli bir platform sunar. Örneğin, Albert Camus'nün "Yabancı" adlı romanı, nihilist bir karakter olan Meursault'un hayatta herhangi bir anlam veya değer bulamamasını anlatır. Meursault, hiçbir şeyin gerçekten önemli olmadığına inanır ve anlamsızlık içinde kaybolur. Camus, insan varoluşunun anlamsızlığını göstermek için bilinçli olarak karmaşık bir anlatım ve boşluklar kullanır.

Franz Kafka'nın "Dönüşüm" adlı öyküsü ise bir insanın aniden bir böceğe dönüşmesini anlatır. Bu öykü, bireyin anlamsızlık hissini ve dünyayla olan ilişkisini sorgulamaktadır. Yazar, okuyuculara insan varoluşunun ne kadar absürt ve anlamsız olduğunu göstererek nihilist bir bakış açısı sunar.

Nihilizmle sık sık ilişkilendirilen bir başka kavram da absürdizmdir. Absürdizm, insan varoluşunun temel anlamsızlığını vurgulayan ve hayatın saçmalığına odaklanan bir felsefi akımdır. Bu düşünceye göre, insanlar varoluşlarının anlamını ararlar, ancak bu arayış sonuçsuzdur.

Samuel Beckett'in "Godot'yu Beklerken" adlı oyunu, absürdizmin edebiyattaki önemli bir

örneğidir. Oyun, iki karakterin, Godot adlı birini beklemek için anlamsız bir çabayla zamanlarını geçirdiği bir sahneyi betimler. Bu oyun, insanların anlam arayışlarına karşı gelişen anlamsızlığı ve çaresizliği dramatik bir şekilde yansıtır.

Postmodernizm, edebiyatta nihilizmin ve anlamsızlığın daha da ileri bir adımıdır. Bu akım, gerçeğin ve anlamın nihai bir gerçekliğe bağlı olmadığını savunur. Postmodern yazarlar, metinlerinde anlamların çözülmesine ve çeşitli anlatıların birbirleriyle çelişmesine yer verirler.

Örneğin Türk edebiyatının önemli postmodern yazarlarından Oğuz Atay'ın en ünlü romanlarından biri olan "Tutunamayanlar", nihilizmin etkilerini derinlemesine inceleyen bir eserdir. Romanın ana karakteri Turgut Özben, toplumun beklentileriyle başa çıkamayan bir bireydir. Kendini yalnız, anlamsız ve boş bir dünyada hisseder. Turgut'un iç monologları ve düşünceleri, nihilist bir tutumun izlerini taşır. Onun yaşamına anlam katmaya çalışan toplumsal kurumlar ve değerler, onun için boş ve anlamsızdır. Aynı eserde Turgut'un arkadaşı olan Selim Işık da nihilizmi temsil eder. Öyle ki toplumun sahte değerlerine inanmaktansa, gerçekleri görmeyi tercih eder. İkili, nihilizmin izlerini taşıyan çıkmazlarla karşılaşır ve hayatın anlamsızlığıyla yüzleşmek zorunda kalır.

Kısaca toparlarsak, nihilizm ve edebiyat, insan varoluşunun temel sorunlarına dair önemli bir anlayış sunar. Bu felsefi akımlar, anlamsızlık ve yokluk temalarını derinlemesine keşfeder ve edebiyatın gücünü kullanarak bu konuları işler. Franz Kafka, Albert Camus, Samuel Beckett ve Oğuz Atay gibi yazarlar, anlamsızlık ve yokluğun karmaşıklığını edebi eserlerinde ustalıkla yansıtmışlardır. Bu yazarlar, insan varoluşunun zorluklarına karşı gelmek ve anlam arayışının sonuçsuzluğunu ifade etmek için edebiyatın derinliklerine inmişlerdir.

Nihilizm ve edebiyat arasındaki bu etkileşim, insanların varoluşsal sorunlarını anlama ve ifade etme sürecine katkıda bulunur. Anlamsızlık ve yokluk temaları, okuyucuları düşünmeye ve sorgulamaya teşvik eder, insan varoluşunun anlamını ve değerini derinlemesine düşünmeye yöneltir. Bu şekilde, nihilizm ve edebiyat, insanların hayata anlam katma çabalarını

sorgulamak ve anlam arayışlarını daha da derinleştirmek için önemli birer araç hâline gelir.

BİR AŞK İÇİN BİR EKŞİ ELMA YETER | İSMAİL OKUTAN

Kara ve karamsar bir hava oluşuyordu yavaş yavaş. Tereddütle yürüdü tepeden, merdivenli parkın içinden çarşıya doğru. Yukarıdan bakınca küme küme siyah bulutlar aşağıya doğru hareketlenip kentin üzerine doğru iniyorlardı. Kara bir haberin habercisi gibi gördüğü bulutların hızlı hareketlerine ayak uydurup hızlandı. Acele ederek pazar yerine doğru yürüdü yokuştan aşağıya doğru. Hızını biraz daha artırarak kendiliğinden giden adımlarını açarak arı kovanı gibi uğultulu ve çığırtnan kuşlar gibi haykıran pazarcıların gürültüsü ile dolu olan pazar yerine ulaştı.

“Eyvah yağmur yağacak galiba, yağmur yağmadan bir an önce alacaklarımı alıp eve dönmeliyim,” dedi içinden. Yağmurun yağacağı gökyüzünün her halinden belliydi. Hızla yer değiştiren siyah bulutlar kaplamıştı semayı ve geliyorlardı evlerin üzerine doğru. Hava kararmaya başlamıştı. Yağmur kokusu da geliyordu artık.

Daha bir şey almamıştı ki çinko ile kaplı çatıya inen yağmur damlaları yağmurun şehre ulaştığını haber veriyordu. Çok geçmeden şiddetli bir yağmur yağmaya başladı, kapalı pazar yerinin çinko çatısına. Yağmurun hızına eş zamanlı olarak insanlarda bir telaş, bir acelecilik başlıyordu. Pazarcıların hareketleri ve haykırışları da iyice hızlandı. Çığırtnanlar daha bir istekle ıslatıp boğazlarını avazlarını çatlatırcasına bağırıyorlardı. Sanki gök yarılmış da sel gibi, ırmak gibi iniyordu aşağıya doğru yağmur. Manavda pahalı olan sebze meyveyi burada daha uygun fiyata alacağını umarak gelmişti pazara Kerem, fakat yağmur fena avlanmıştı onu.

“Yağmur yağdı, şimdi burada mahsur kalacağım,” dedi hayıflanarak ve hızlanarak. Yağmur hızlanmadan eve geri dönebilir miyim, diye düşünerek pazar yerinin dışına çıktı fakat baktı ki yürümeye imkân yoktu. Sağanak yağmurdan herkes geri dönüp kapalı yerlere girmişti.

O da geri dönüp kapalı alana girdi. Elma satılan bir tezgâhın önünde durup baktı, ekşi elmaların fiyat etiketindeki yazıya ilişti gözü: “Bir aşk için bir ekşi elma yeter.” Etiketinin üzerine fiyat yerine

yazılan bu yazıyı okuyunca bir gülümse kapladı gamzelerini.

Sonra pazar yeri çatısının altında başka bir yağmurun daha yağdığını gördü. Ne yağmuruydu acaba bu, bilemedi? Bir elleri ile annelerinin eteklerine yapışıp bir ellerinin parmağını ağzına alan boynu bükük bir şekilde yan yana yürüyüp yanından geçen mülteci çocuklarını gördü, elma yanaklarından sessiz bir yağmur süzülüp akıp gidiyordu. Acaba ne istiyorlardı, nasıl bir arzu vardı içlerinde? Onları çekiştire çekiştire yürüyordu anneleri. İstedikleri neydi? Muz mu, çilek mi, elma mı? Başka ne olabilirdi ki bu kadar taze ve alımlı meyvenin içinde bir çocuğun isteği?

Belki bir fırtına esiyordu içlerinde, belki bir kasırga, belki bir tayfun, belki yerine getirilmemiş bir arzu yarısı kanıyordu yüreklerinde. Sonra düşüncelere kapıldı içinden, onlara dair, hikâyelerine dair. ‘Bu kadar üzülmü mü, bu kadar üzer mi, çocuklar bizi,’ dedi fısıltıyla.

İçine akan yağmur serinliğindeki ferahlığın yerini bir kasvet, genişliğin yerini bir daralma, sevginin yerine bir hüznün süzülerek akmaya başladı o anda. Bir müddet üzgün üzgün baktı arkalarından.

Birden kulaklarının dibinde bağırın bir pazarcı kalfasının sesi ile irkilip kendine geldi, kendine döndü, bir anda daldığı başka bir dünyadan. “20 liraaa, 20 liraaaa diye bağırıyordu.. “Karnıbahar 20 liraaa.” Lirik bir haykırışla yağmura karışıyordu sesi. Midesindeki müzmin ağrı nüksetti o anda. Bir sancı girdi karnına.

Birden bire şiddetini artıran yağmurun çıkardığı olağandışı gürültü ve uğultudan kimse kimseyi duyamıyordu artık.

Bir sis bombası gibi bütün pazar yerini esir almıştı yağmur. Gümbür gümbür bir deniz iniyordu sanki gökten tepelerine. Kentin kanatları ıslanıp iniyordu, kendi içine doğru kapanıyordu. Kepenklerini indiriyordu ıslanmış kent fakat çaresi yoktu, teslim olmuştu bir kere akıntıya. Kamyonların kasası yağmurla dolmuştu. Kamyon kamyon bereket doluyordu pazar yerine.

Aniden bastıran sağanak yağmurla birlikte şehir sele teslim olmuştu fakat toprak kokusu gelmiyordu her hangi bir yerden. Kara asfalt ile kapatılmıştı her taraf. Asfaltın işgaline karşı

direnemeyip teslim olmuştu toprak, şimdi yoktu hiçbir yerde. Kirli felli, sert mizaçlı beton, merhamet bırakmamıştı hiçbir yerde. Eski han binaları olsaydı, böyle hain olabilir miydi coğrafyaya karşı, eski mimariyle yapılsaydı böyle mi olurdu yağmurda pazar yeri?

Suzan Kuyumcu: “*Kitap; konusuyla, topluma vermek istedikleriyle, sağaltıcı yanıyla, dönemin kültürüyle, yöresel alışkanlıklarıyla çok iyi bir taşıyıcıdır.*”

Söyleşi: Aslı Kemal Gürbey

Suzan Kuyumcu birkaç ay önce ödüllü öykülerinin de bulunduğu **Dikiz Aynası** adlı öykülerini okurlarıyla buluşturmuştu. Beğeni toplayan öykülerinden sonra şimdi de **Gül İle Dal Arası Yaşamlar** adlı eserini okurların beğenisine sundu. Kalan Yayınlarından çıkan eser nefes nefese okuduğum ender romanlardan biri oldu. Meraklı okurlar için yazarın diğer eserleri şöyle: **Satılık Sevdâ, İlkbaharın Son Çırpınışları -1- ve İlkbaharın Son Çırpınışları -2- (Klasikler) Aşka Çeyrek Kala, Gülce ve Can Dostu (üç seri), Kara Kız ve Belalı (çocuk öykü), Kelimeler Aurayla Sevişir (şiir), Dikiz Aynası (öykü)**

Hafta sonu Suzan Kuyumcu ile keyifli bir söyleşi yaptık.

Çok sayıda eseriniz olmasına rağmen sizi halen tanımayan, isminizi ilk kez duyacak olan okurlar mutlaka vardır. Onlar için kendinizi tanıtır mısınız?

Yaşamın zorluklarıyla tanışmam çok erken, henüz altı yaşındayken oldu. Annesiz, babasız farklı alışkanlıkları olan ortamlar, yabancı yüzler, yoklukla varlık arasında savrulmalar (maddi-manevi); alışık olduğun düzenin, sevginin bir gecede tanımadığın verilerle yer değiştirmesi vs. Altı yaş için çok büyük yıkımdı bunlar. Sonrasında hepsini sevgiyle kucaklamış, yaşanması gerekiyordu yaşandı düşünme yetisini benimsemiş; zorluklar aşılmak için vardır ve varsıllığımızdır olgusuna taşımıştır

beni. En büyük verisi, daha önceki söyleşide değindiğim gibi günce ile buluşmuş olmam oldu. Kısacası, içe dönük çocuk ruhum okuma yazama öğrenir öğrenmez beni yazın dünyasının büyülü ortamına taşımış bilmeden, geleceğin temel taşlarını oluşturacağını anlamadan. Neler yoktu ki orada... sessiz çığlıklar, isyanlar, Tanrı'yla söyleşide öfke, oluşan sorunlara cevap arayışları, kendini sağaltıcı çözümler, karşılaştırmalar, yaşanan farklı olaylarla örtüşmeler, dış dünyanın acımasızlığına olan farkındalık, koruma içgüdüsü, görsellikte dimdik içerikte cam kırıkları... Kişi, yalnız kalınca kendini keşfe çıkarmış; çok kitap okumak, her içerikte farklı dünyaların analizini yazarak hem gözde hem ruhta kalıcılığına hizmet demekmiş, bu verileri yaşıtılarından daha erken öğrenmiştim. Bendeki yaratıcının adı günceye olan bağlılığımdı. Dönem verileri sadece kişisel yaşantılara değil toplumsal sorunlara olan farkındalık da kişiliğe (seksen darbesi gibi) yatırıma son derece uygundu. Kalemim idealist döneme denk gelmesi, iç ve dış verilerle beslenmesi bugünlere hizmet veren varsıllığımdır. Adana Borsa Lisesinden sonra bir süre yurtdışında yaşadım. Bir kız çocuğu annesiyim.

Deyim yerindeyse hiç durmadan yazıyorsunuz. Yayına hazırladığınız

yeni çalışmalar olduğu da kulağıma geldi. Sait Faik “yazmasam delirecektim” demişti. Siz yazma eylemini hayatınızda nereye koyuyorsunuz?

Sevgili Aslı hanım, yaşamı üç parçaya ayırsam birine canlıya ait ne varsa yerleştirir diğer iki parçayı; içerikteki bütün verilerin analizine ayırırdım. “Anne çok gergin görünüyorsun, otur bir şeyler yaz istersen.” Kızımın bu önerisi sanırım sorunuza en güzel cevap olur.

Başkası için nasıldır bilemem ama bana göre bir yazarın ölmeden önce eserlerinin basıldığını görmesi büyük bir mutluluk ve huzur duyma sebebidir. Örneğin Kafka’nın eserlerinin o öldükten sonra basılması ve dünya çapında üne kavuşması talihsizliktir. Eserini görmeyen yazar, yazarını görmeyen eser dikotomisi bana göre daima yeri doldurulamaz bir boşluktur. Neler söylemek istersiniz.

Haklısınız. İlk kitap, ilk coşku, mutluluktan havalara uçma isteği... Keşke Kafka’da bu duyguları duyumsamış olsaydı. Yazarın kitaplarını okuyucusuyla buluşturması, karşıdan gelen verilerin içeriği bir yazar için ölçütü olmayan değerdedir. Olumsuz eleştiri iyileştirmek için zemini hazırlarken, sevilen yorum itekleyici özelliği yanında taşır. Bu nedenle yorumun her çeşidi yazar için önemlidir. Kalfa örneğine değinecek olursak; kendi dönemlerinde yaşamın içinde var olup sessizce yitip giden bilmediğimiz, gün yüzüne çıkamadan sonsuzluğun parçası olan kim bilir ne çok değerler olmuştur. Anonim başlığı adı altındaki eserlerin yitik kahramanları. Karşı öngörüyle, Kafka’yı bu yönüyle az da olsa şanslı bulurum. Kimi yazarlar yaşamı boyunca ölümsüzlüğe gönüllü hizmet verir, sonrasında unutulur gider. Olaya bu pencereden bakınca, dünyaca tanınmış, ismini ölümsüzler

listesine yazdırmayı başarmıştır Kafka. Emeğin kaybolmamış olması ruhunu huzurlu tutuyordur belki. Kim bilir.

Gül ile Dal Arası Yaşamlar romanının kapağını beğendim. Romanın kendisini de beğendim. Tek kelimeyle usta işi bir çalışma. Meraklı ama biraz da üşengeç olan okurlara romanın konusunu kısaca özetler misiniz?

Romanın ana kahramanlarından olan Diler'in yedi yaşındayken akıl hastanesinde tanık olduklarıyla başlar roman. Yaşlı bir kadının elindeki Gül... Gül'e aşk ile bakan, ona ninniler söyleyen yaşlı bir kadın, başka hasta kadın tarafından hoyratça elinden çekilip alınırken kopan, koparken ince deriyi parçalayıp kana bulayan gül ve dal... Artık Gül, dal, yaşlı kadın aynı renktedir. Kırmızı kan rengi... Genç kızın, banyoda annesiyle kardeşinin görüntüsüne, çocukluğunu kâbusa çeviren hastane görüntüsü de eklenince, acaba-kim bilir sorularıyla çıkmaza giren ruh durumu. Ve roman aynı yumurta ikizi kardeşlerin çizgisinde ilerler. Gül ile dal gibi birbiriyle beslenen, farklı yaşamlara savrulurken acısını, yokluğunu, kayıplarını hücrelerinde hissederek yok olma noktasıyla varoluş çabasına giren yaşamlar. İntiharlar, ihanetler, çarpık ilişkiler, aykırı duygular, hastalık derecesinde bağımlılık, aşk, saf duyguların güldürdüğü yüzler, nefret; Türkiye-Almanya-Fas üçgeninde birbiriyle ilintili kültürel, sosyolojik, siyasi benzerlikler ve farklılıklar. Satılık Sevda romanı, aynı ülkenin üç farklı yöresel kültürünü buluşturarak üçlemeler sınıfında yer edinirken, Gül ile Dal Arası Yaşamlar romanı üç ayrı ülkeyi aynı noktada buluşturarak ikinci üçlemelerde yer edinmiştir.

Romanın iç kısımlarında gül ile dal motifine sık sık göndermelerde bulunmuşsunuz. Gerek Halk Şiirinde gerek Divan Şiirinde gerekse Cumhuriyet Dönemi Şiirlerinde bu müstesna çiçeğe hemen her şair değinmiş. Karacaoğlu'dan, Fuzuli'ye, Aşık Veysel'den Cenap Şahabettin'e, Nazım Hikmet'ten, Sezai Karakoç'a kadar neredeyse her şair dizelerinde bu müstesna çiçeğe yer açmış. Bunu bir romanda görünce hemen dikkatimi çekti. Neler söylemek istersiniz?

Gül-dal olayı gerçek yaşanmışlıktı. Adana Ruh Sağlığı Hastanesinin çok ağaçlı bahçesinde dinlenmek, serinlemek için uğramıştım. Kuşların cıvı cıvı sesleri, akıl hastası yaşlı kadın ve elindeki bebeği bir dal kırmızı gül... Sevgilisinin sözlerini dinlememek için yerdeki taşları bir-iki-üç-dört sıralamasıyla sayan bir başka ruh hastası genç kadın. Tanık olduğum ve küçük bir öykü şeklinde yazdığım konuyu, aynı yumurta ikizi kardeşlerin soyut-somut ruh hallerini gül ve dalı ile betimleyerek romanıma işlemek istedim. Özellikle seçmemiş olsam da bu romana yakıştığını düşünüyorum.

Romanın başkarakterlerinden biri olan Diler, okuma hayallerini yarıda bırakarak ummadığı bir evlilik yapıyor; hayatının kumarını oynuyor. TÜYAP'ta bir arkadaşımın sohbet ederken "evlilik bir kumardır" diye bir yorumda bulunmuştu. Bu cümlelerinizi okurken o sohbet aklıma geldi. Diler'in ya da benim arkadaşımın söylemek istediği şeyin hedefinde ne var?

Çok doğru. İnsan denilen varlık, yaşam gibi çoğul ve karmadır. Bu çokluğun içinde katmer-katmer, iç içe girmiş sayısız kutular gizlidir, öyle bir çırpıda görülemeyen. Kişideki yerleşik oluşumları zamanla en çok da evliliklerde çırılçıplak gözlemlemek mümkün olur.

Kişileri doğuran analar bile eşlerin birbirini tanıdığı kadar tanıyamaz evlatlarını. Doğal ve kaçınılmaz bir durumdur. Zamanın her anında asılı bekler umut. Bu nedenle kumar gibidir, bana göre de. Sözlerim kadın-erkek ayırmaksızın, insanı baz alarak anlaşılmalıdır. Ortak noktaların uyumluluğu evliliğin sürecini belirliyor olmalı.

İlk kez 1960'lı yıllarda Almanya'ya Türk göçü başladı. O tarihten beridir de bu göç devam ediyor. Hatta öyle ki Almanya içinde adeta küçük bir Türkiye oluşmuş durumda. Edirne'den Ardahan'a kadar nereye giderseniz gidin Türk toplumunda şu veya bu şekilde bir Alman imgesi yer edinmiş. Hatırlayın Fakir Baykurt'un hikâyelerinde sık sık Almanya geçer. Menekşe Toprak'ın eserlerinde de Almanya bir mekândır. Dikiz Aynası'nda da Gül ile Dal Arası Yaşamlar'da da Almanya bir mekân olarak geçiyor. Anlaşıyor ki sizin dünyanızda Almanya müstesna bir yer. Neler söylemek istersiniz?

Almanya... Dışarıdan bir bilinç, okuyucu olarak böylesi durumu dile getirmiş olmanız bende farkındalık yaratmış durumda, teşekkür ederim. Haklısınız. Orada yaşamış olmam, şüphesiz iyi bir gözlemleyici olarak bende yer edinmiş olmasına bağlıyorum bu oluşumu. Kurgudan çok bende ki yeriyse, yaşadığım ya da tanık olduğum olaylarıyla anlatmak çok daha rahatlatıcı. Kısacası oradaki yaşamdan çaldıklarım, diyebilirim.

Romanınızı okurken çay içiyordum. "Bir erkeği baştan çıkaran duygular, kadınların tuzağıdır" cümlesini okuyunca çayı masaya bıraktım. Hemen bir kalem alıp cümlelerin altını iki defa çizdim. Bunu mutlaka Suzan hanıma sor diye de not

almışım. Bu ifadeyi açmanızı rica edebilir miyim?

Romanlarımda gözlemlerim doğrultusunda vurgulamaya çalıştığım bir konudur bu. İnsanlar ne çekiyorsa çoğu kez kendi hemcinslerinin çevreye yaydıkları kişisel bakış açısından çekiyor diyebilirim. Bu, kocasına-karısına aşık bir insanın kıskançlıkları (kendi hemcinslerinden), çocuklarını koruma adı altında onların tercihlerini denetleme içgüdüleri ve haklılıklarına inandırmak için karşı tarafa giydirilmeye çalışılan kılıflar... Erkek, kendi hemcinsinden karısını; kadın kendi hemcinsinden kocasını kıskanır, korumaya çalışır. Olaya bu açıdan bakınca erkek de kadın gibi kendilerine güven duymayan varlıklar bana göre. Romanda sözü geçen bu deyim, oğluna aşık (!) bir ananın arka sıralarda yer almamak için verdiği bir mücadele yani bir kadının diğerini yok etme çabası. Romanı okuduğunuz için bilirsiniz, ana-oğul arasındaki ilişkinin uzantısını...

Romanda pek çok isim geçiyor. Samimiyetle söylüyorum; bu isimler nerede, nasıl, ne sebeple buluşacaklar diye merak ediyordum. Sayfaları çevirdikçe tüm karakterlerin sanki bir mıknaşın merkezine çekiliyormuş gibi bir krizin etrafında ustaca buluştuklarını görmek beni oldukça şaşırttı. Bunu başarmak görüldüğü kadar kolay olmasa gerek...

Hiç kolay olmadı sevgili arkadaşım. Neredeyse romanı ezberledim. Bir kitapta en çok dikkat ettiğim konu duygu aktarımı ve us/a ters düşecek durumdur. Yazar romanını yazarken içeriği ile bütünleştikten görselliğe ya da karşı tarafa ne tür olumsuzlukların yansıdığından emin olamıyor çoğu kez. Kalan Yayınevi sahibi Yılmaz Arslan Beye, "Aman mantık hatası olmasın!" demiştim. Çünkü romanı benden sonra okuyan ikinci

göz oldu orası; sizinle de üç... Şu an bu konuda rahatladığımı söylemeliyim. Teşekkür ederim.

Kadir, Selvi (Selma), Farid arasındaki kriz kanlı da bitebilirdi? Oysa olabilecek en medeni şekilde kriz çözülüyor. Bu bir benimsenmiş tarz gibi geldi bana. Bir yazar olarak Suzan Kuyumcu'nun yazma tarzında neler öne çıkar?

İyi bir gözlemleyiciyle söyleşi yapıyor olmak ayrıcalıktır. Öncelikle bu özelliğinizi belirtmek isterim. Evet kanlı bitebilirdi. Kitap; konusuyla, topluma vermek istedikleriyle, sağaltıcı yanıyla, dönemin kültürüyle, yöresel alışkanlıklarıyla çok iyi bir taşıyıcıdır. Uzun bir yolculuğun hamalı da diyebiliriz. Kitapların iyileştirici, birleştirici yönüne inandığımı önceki söyleşide belirtmiştim. Suzan Kuyumcu'nun yazma tarzında olaylara pek çok pencere açılabilir, konuya ya da kişiye uygun olacağına inandığı pencereyi sonuna kadar açar. İzlediği yol budur.

Selvi (Selma) ile Vedi, Diler, Nevzat karakterlerinin düştükleri krize hayret ettim, çözüm şeklinizi de takdirle karşıladım. Gerçek hayatta yakın bildikleri kimselerin uzak, uzak

bildikleri kimselerin ise yakınları olduğunu deneyimleyen insanlar var. Sonunda hakikat ortaya çıkınca bu tür ilişkilerin yönü nereye varır?

Su akar sonunda yatağına bir şekilde ulaşır, elbette. Roman kahramanlarından Vedi'nin düşündüğü gibi, "Bulutların hareketiyle her an her şey değişebilir" Gökyüzü gibi evdeki herkes kısa zamanda başkalaşım geçirebilseydi keşke. Bunun için güçlü rüzgâra ya da fırtınaya gereksinim vardı, daha çok parçalayıp herkesi farklı yerlere mi savururdu yoksa birbiri üzerine yığarak bütünleştirir miydi? Sonuç... Bilinmezliğin içinde savrulmaktan iyiydi. İçi acıyordu Vedi'nin." savrulmaktan iyidir. Evet sonunda herkes kendi gerçeği ile buluşur. Edinilen gerçeklerin izleğini kültürel birikimler belirler. Soyut-somut varsıllık. Okullarda öğretilmez, kitaplarda tam olarak yazılmaz; kişinin kendine olan yatırımları sonucu önündeki duvarın arkasını görebilme öngörüsüdür bu.

Okumam boyunca romanın ana karakterlerinden Vedi'yi nefes almadan takip ettim. Acaba Vedi ne diyecek, acaba Vedi'nin yolu nereye çıkacak, acaba Vedi'nin başına ne gelecek... soruları ile romanı bitirdim. Kısacası bir gözüm hep Vedi'nin üstündeydi. Vedi'nin babasıyla olan soğuk ilişkisi ülkemizde yüzbinlerce çocuğun ilişkisini andırdı. Vedi'nin acılı hayatı Acaba babam neden böyle? Beni neden sevmiyor? Ben ona hiçbir şey yapmadım ki. Beni hiç kucaklayıp oğlum demedi? Sorgularıyla bitiyor. Bu dertten muzdarip milyonlarca çocuk aklıma geldi. Acaba bu tür ilişkilerin altında romanınızdaki gibi gizli bir kriz mi var, ne dersiniz?

İnanıyorum ki Vedi-Merve ikilisini çok sevecek okuyucu. Ben ise Nevzat'ı çok sevdim. Romanın renkli kişiliğidir

diyebilirim ona. Kesinlikle derinlerde bir yerde pusuda bekler gibi sinsice beslenir krizler. Bu krizin boyutu, ismi farklılıklar gösterebilir elbette. Toplumumuzda en büyük sorunun babaların dönem kültürüne uyum sağlamakta zorlandıklarından kaynaklandığına inanıyorum. Aile içi kültür yapısını, yetiştirilme alışkanlıklarımızı geleceğe taşıyoruz. Kendi dönemimizde olağan durumların çocuklarımızın dönem kültür yapısına uymayacağını çoğu zaman göz ardı ederiz. Yani değişime kendimizden başlamamız gerektiğini düşünmeyiz bile. Bu nedenle kazanmaya çalıştıkça kaybederiz onları. Sonunda saçını süpürge eden anne-baba; anlaşılmayan, yaşamı çatışmalar içinde geçen sevgisiz çocuklar.

Romanınız psikolojik tahliller ve bilinçaltı okumaları bakımından da benden tam puan aldı. Psikoloji bilimi ile ilginiz olup olmadığını sormak isterim.

Psikoloji bilimi konusuna yukarıda vermiş olduğum yanıtlarda sanırım ipuçlarına rastlanılır. İtekleyici etkenler... Liseli yıllarımda uygulamalı olarak okuduğum Doğan Cüceloğlu eserlerine de çok şey borçluyum, diyebilirim. Anısına saygıyla. Tahliller, bilinçaltı okumalar bende öylesine çok gelişmiştir ki bu veri sayesinde hayvanları, bitkileri kısacası bütün canlıları hissedebiliyor, zorluklarında onlar için içim acıyabiliyor.

Bu eser bana göre realist akımın tüm özelliklerini karşılıyor. Hatta öyle ki bir ara kendimi Balzac'ın bir eserini okuyormuş gibi de hissettim. Bu konuda neler söylemek istersiniz?

Sevgili Aslı Hanım'cığım, okuyucuda edinilen izlenimler bir yazar için çok önemli olduğunu şüphesiz biliyorsunuzdur. Sadece mutlu olduğumu söyleyebilirim. Çok sağ olun.

Romanın serim, düğüm, çözüm bölümlerini tek kelimeyle harika buldum. 10. Bölümle birlikte romanı elimden bırakamadım. Sayfaları çevirdikçe kendimi Dünya Klasiklerinden birini okuyormuş gibi hissettim. Açıkçası böyle bir eserin Türk edebiyatında vücut bulmuş olmasından ötürü sizi kutlamak isterim. Bana göre Gül ile Dal Arası Yaşamlar edebiyat yaşamınızda ciddi bir eşiktir. Bundan sonra çıkaracağınız eserlerin en az bu eser kadar başarılı olması ya da bu eserin üstüne çıkması gerekecek gibi. Bu fikre katılır mısınız?

Uykusuz kalınan geceler, tıkanıldığında arşınlanan odalar, beyin jimnastiği ile sendeleyişlerim kısacası emek esnasındaki bütün yorgunluğum şu an yok oldu diyebilirim. Teşekkür ederim.

Umuyorum. İzlenecek yol; bir eseri meydana getirirken çitanın yükselişini izlemek gibi olacaktır.

Gül ile Dal Arası Yaşamlar'ı okurken "senaryoya çok uygun, bu romandan seyircinin konuşacağı bir film çıkar, diye içimden geçirdim. Yanılıyor muyum?

Üçlemeler sınıfına giren Satılık Sevda için de böylesi yorumlar almıştım. Evet oldukça zorlu yaşamlar. Elbette gelebilecek tekliflere açık olacağım. Öngörünüz için teşekkürler.

Bu eseri okuyanların size olan hayranlığının katlanacağına en ufak kuşum yok. Türk edebiyatına bu kitabı kazandırdığınız için kendi adıma size teşekkür ediyorum. Söyleşiyi sonlandırırken kitabınızla ilgili özellikle söylemek istediklerinizin olup olmadığını da merak ediyorum.

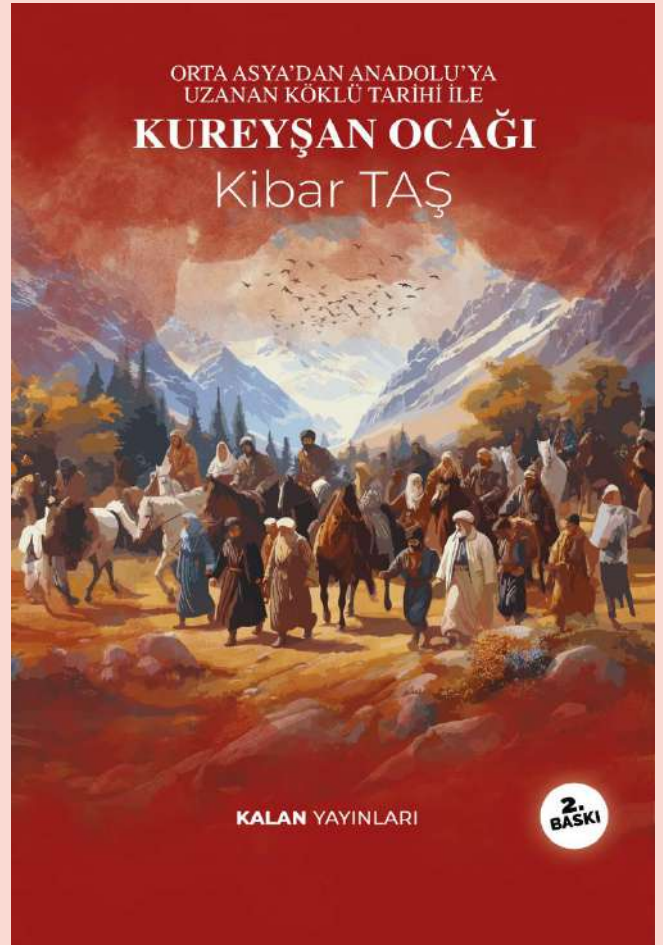
Karmaların çeşitliliği ile tek başına çoğul olan biz insanların, önce ruhumuza sonra çevremize yansıttığı renklerle var olduğumuza yanıt gibidir bu eser.

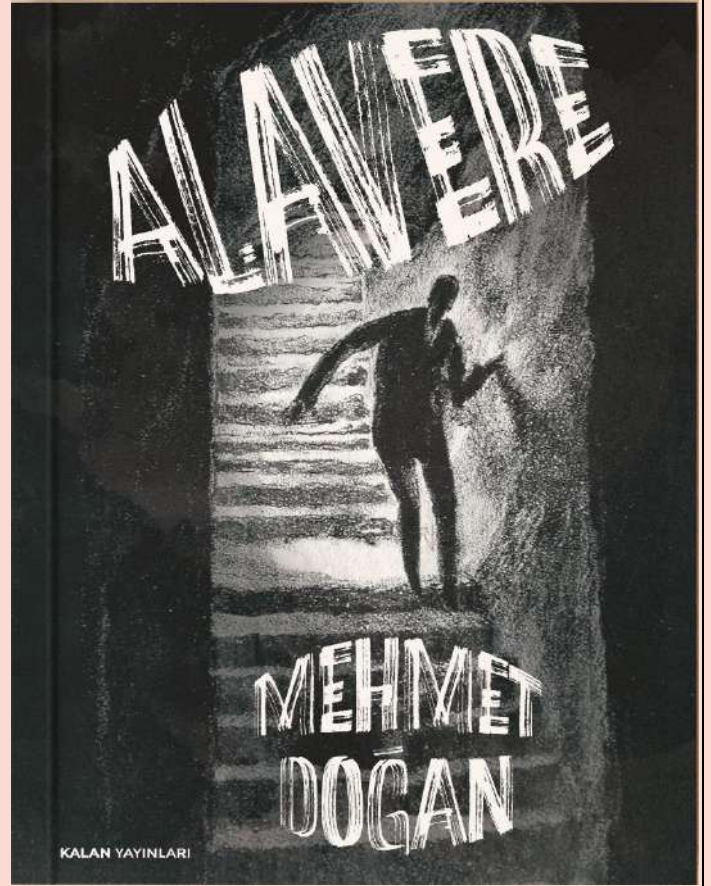
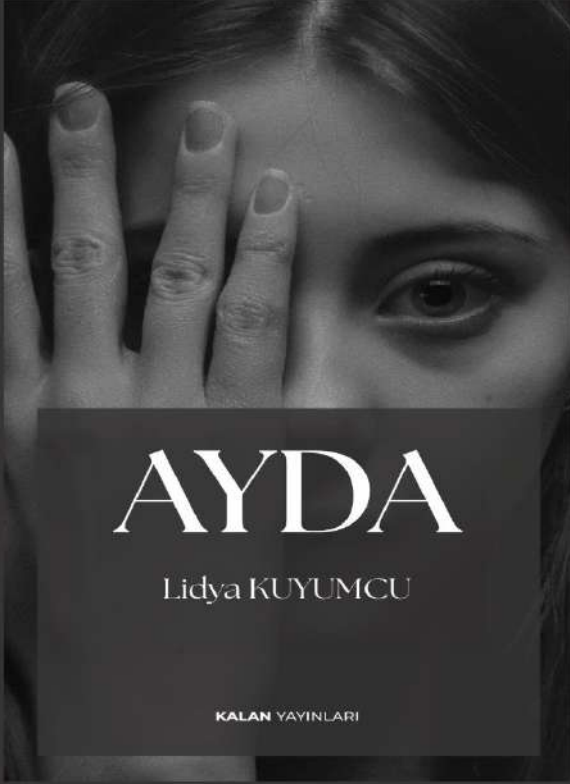
Kitabınız hayırlı olsun, okurları bol olsun.

Emeğinize teşekkür ederim. Sevgilerimle.

KAYNAK: EDEBİYAT HABER SİTESİ

YENİ ESERLER

büyüyen, gelişen, ilerleyen
Modern
BİR YAYINEVİ

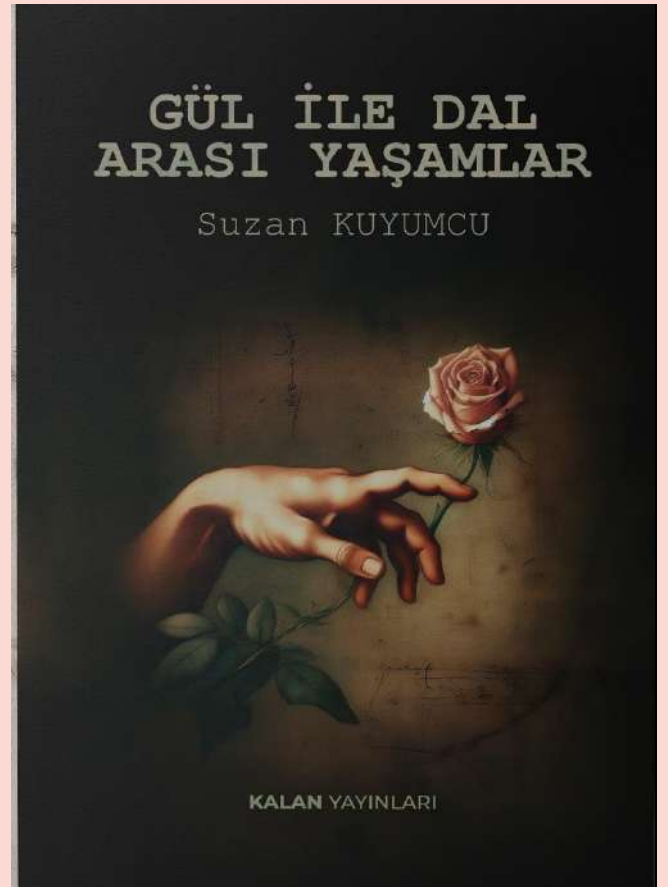
YAYINCILIK SEKTÖRÜNDE
24. YILINI DOLDURAN
YAYINEVİNE;
• ARAŞTIRMA-İNCELEME KİTAPLARINIZI
• TEZLERİNİZİ
• ROMAN, ÖYKÜ, DENEME, ŞİİR
KİTAPLARINIZI
YOLLAYABİLİRSİNİZ.

Kalan Yayınları
1999'dan beri

KALAN
YAYINLARI

DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN
www.kalanyayincilik.com

05307469050

KALAN YAYINLARI

- Akademik kitaplar
- Roman, öykü, şiir, anı kitaplarımız için...

ULUSLARARASI BİR YAYINEVİ
1999'dan beri...

 www.kalanyayincilik.com
Email: kalanyayinlari1999@gmail.com

sanat; farklı bir
penceredir.

